

Vastaus valtuustoaloitteeseen Turvataan lasten koulutiet korottamalla suojateitä koulujen lähiympäristöissä

khall 17.04.2023 § 94
141/00.01.03.01/2023

Päätös	Ehdotukset hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että se
	1. hyväksyy tekniikkatoimialan antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen ja
	2. toteaa asian valtuustoaloitteena loppuun käsitellyksi.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 22 § ja 17 luku 152
Valmistelija	projektipäällikkö Jenna Salakari puh. 044 788 8634, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Alla olevan teknisen lautakunnan käsittelyn lisäksi aloite on käsitelty liikenneturvallisuusryhmässä 9.3.2023: ”Liikenneturvallisuusryhmä toteaa aloitevalmistelun riittäväksi ja suosittelee Välkky-tehostemerkkikapselien käyttöönottoa Kailas-talon lähiympäristön suojatiellä. Sovittiin myös, että koordinaattori koostaa syksyn kokousta varten koonnin erilaisista suojatieturvallisuutta lisäävistä ratkaisuista.” Esityslistan liitteenä valtuustoaloite.
Jatkokäsittely	valtuusto

tekltk 16.02.2023 § 14

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin. Pöytäkirjan liitteenä on valtuustoaloite.
Esittelijä	teknisen toimen johtaja Houhala, Keijo

Päätösehdotus	<p>Tekninen lautakunta päättää</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. merkitä tiedoksi valtuutettu Kaija Järvisen 27.9.2022 ja 19 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen ”Turvataan lasten koulutiet korottamalla suojateitä koulujen lähiympäristöissä”, 2. osaltaan todeta valtuustoaloitteen valmistelutekstissä esitetyn selvityksen riittäväksi käsittelyksi, 3. antaa valmistelutekstin mukaisen selvityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen ja 4. pyytää toimenpide-ehdotuksia liikenneturvallisuuustyöryhmältä.
Toimivalta	Hallintosääntö 5 luku § 23.4
Valmistelija	projektipäällikkö Jenna Salakari, p. 044 788 8634, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Valtuutettu Kaija Järvinen on yhdessä 19 muun allekirjoittaneen valtuutetun kanssa jättänyt 27.9.2022 valtuustoaloitteen ”Turvataan lasten koulutiet korottamalla suojateitä koulujen lähiympäristöissä”. Valtuustoaloitteessa esitetään korotettuja suojateitä Heinolan koulujen lähiympäristöihin keinona hillitä ajonopeuksia teiden ylityspaikoissa. Vastausta valtuustoaloitteeseen on valmisteltu tekniikka- ja hyvinvointitoimialojen asiantuntijoiden yhteistyönä.</p> <p>Heinolassa toimii viisi perusopetuksen koulua seitsemässä eri toimipisteessä, sekä lukio ja koulutuskeskus Salpauksen toimipiste. Mikäli suojateiden korotuksia rakennettaisiin 1–2 per perusopetuksen toimipiste, tarve olisi 7–14 uudelle korotukselle. Yhden uuden korotetun suojatien kustannusarvio asiantuntijan mukaan on rakennustavasta riippuen noin 20–28 000 euroa. Kokonaisuutena puhuttaisiin siis noin 140 000—400 000 euron kustannuksista. Tällaisiin investointeihin ei ole talousarviossa 2023 osoitettu määrärahoja.</p> <p>Heinolassa on aiemmin rakennettu hidastetöyssiä esimerkiksi satamassa Maaherrankadun alkupäässä sekä Kauppakadun ja Kymenkartanonkadun risteyksessä. Sittemmin kyseiset hidasteet jouduttiin poistamaan, koska niistä aiheutui ympäristöön meluhaittaa autojen hidastaessa ja kiihdyttäessä. Meluhaitta kosketti erityisesti lähitalojen asukkaita.</p> <p>Suurin osa koulujen läheisyydessä sijaitsevista vilkkaimmin liikennöidyistä tienylityspaikoista sijaitsevat myös joukkoliikennereitillä. Korotettujen suojateiden ja muiden vastaavien rakenteellisten hidasteiden on osoitettu aiheuttavan haittaa joukkoliikenteelle mm. linja-autonkuljettajien toistuvista tärähdyksistä johtuvina terveyshaittoina, kalustovaurioina sekä epämukavuutena matkustajille.</p>

Aloitteessa esiin tuodut, joukkoliikenteelle aiheutuvia haittoja pienentävät nk. tyynyhidasteet ovat investointikustannuksiltaan hieman korotettuja suojateitä edullisempia, mutta aiheuttavat samaa meluhaittaa ympäristöön kuin suuremmat hidastetöyssyt. Korotettua suojatietä keveämmän rakenteensa ja irtonaisen asennustapansa vuoksi ne ovat herkempiä vaurioitumaan ja aiheuttamaan haittaa katujen talvikunnossapidolle. Tyynyhidaste vaatii usein parikseen keskisaarekkeen, jotta ei syntyisi houkutusta hidasteen kiertämiseen vastakkaisen ajokaistan kautta, ja tästä huolimatta hidaste ei välttämättä ole tehokas mopojen ja moottoripyörien vauhdin hidastamiseen. Karkea arvio tyynyhidasteiden kustannuksista on 15—20 000 €/suojatie (elementit 7-10 000 € + työ, lisäksi mahdollinen keskisaareke).

Koska liikenneturvallisuus erityisesti koulujen läheisyydessä on tärkeä aihe, ehdotetaan tarkasteltavaksi vaihtoehtoisia keinoja liikenne- ja erityisesti suojatieturvallisuuden parantamiseksi. Tällaisia voivat olla esimerkiksi

- ajoradan kavennukset, kuten keskisaarekkeet (kustannus noin 3500–4500 €/saareke) tai ajoradan reunaan sijoitettavat ajoväylää paikallisesti kaventavat elementit
- suojateiden vilkkuvat huomiovalot ja heijasteet, jotka reagoivat suojatiealuetta lähestyvään jalankulkijaan tai autoilijaan (kustannusarvio noin 3000–5000 €/suojatie)
- nopeusnäytöt ja poliisin nopeusvalvonta
- kuljettajien asenteisiin vaikuttavat kampanjat yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- koulujen, kotien ja viranomaisten yhteistyö koululaisten liikennekasvatuksen edistämiseksi
- ulkopuolisen asiantuntijan tekemä koulureittien riskinarvio (karkea kustannusarvio noin 5000 €), jossa kartoitetaan riskialteimmat kohdat, joihin em. toimia kannattaa erityisesti kohdentaa

Monia näistä toimenpiteistä on Heinolassa jo toteutettu.

Esimerkkeinä mainittakoon Rajakadulle Kailaan koulun läheisyyteen rakennettu keskisaareke, jonka vaikutusta päästään piakkoin arvioimaan ennen ja jälkeen saarekkeen rakentamisen toteutettujen nopeusnäyttömittausten tulosten avulla. Useille suojateille on asennettu smartlight-älyvalaistus, joka kirkastuu automaattisesti havaitessaan jalankulkijan lähestyvän suojatiealuetta. Kaupungilla on vastikään uusittu nopeusnäyttölaitteisto, joka on helposti asennettavissa määrääjäksi haluttuun paikkaan tarkkailemaan ajonopeuksia. Kouluissa toteutetaan erilaisia heijastintempauksia ja liikennekasvatus on luonteva osa opetussuunnitelmaa.

Tekniikkatoimiala näkee hyvänä, että turvallisuuteen vaikutetaan niin yksityiskohtaisilla kuin monivaikutteisilla toimilla. Turvallisuuteen liittyvät toimivalinnat sisältävät silloin viranomaisyhteistyötä, teknisiä ja rakenteellisia keinoja. Tekniikkatoimiala vaikuttaa ja varmistaa toimillaan turvallisuuden lisääntymistä ao. kohteissa. Turvallisuutta lisääviä muutoksia voidaan tehdä olemassa olevien määrärahojen puitteissa ja tulevien saneerausten yhteydessä.

Valtuustoaloitteen havainnot ovat relevantteja ja niihin tulee kiinnittää huomiota suunnittelusta lähtien ja tapauskohtaisilla keinoilla.

Esityslistan liitteenä on valtuustoaloite asiasta.

Jatkokäsittely

kaupunginhallitus

Tiedoksianto

sähköposti

aloitteen tekijä
liikenneturvallisuustyöryhmä